

Motion till riksdagen 2012/13:Sf390

av **Ulrika Karlsson i Uppsala (M)**

En human flykting- och integrationspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till eget boende (EBO).
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kortare handläggningstider.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om positiva beslut när enskilda drabbas negativt av långa handläggningstider.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning i svenska.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning för barn.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att begränsa polisens befogenheter att ingripa när s.k. gömda barn uppsöker vård och skola.²
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten för asylsökande att arbeta under asylprocessen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att häva det automatiska förbudet mot att arbeta under asylprocessen och ersätta det med en automatisk rätt att arbeta under asylprocessen.

¹ Yrkande 5 hänvisat till UbU.

Fel! Okänt namn på

² Yrkande 6 hänvisat till JuU.

Motivering

Varje invånare är en tillgång för det svenska samhället och världen över drömmer människor om att bygga en bättre framtid någon annanstans. Med röda streck i kartboken har det blivit lättare att utestänga än att bejaka andra människor. Den svenska flyktingpolitiken havererade under tidigare decennier. Humanitet, solidaritet och generositet har ibland glömts bort på vägen. I stället för att forma en politik och ett system som utgår från principen om att alla människor är resurser, möjligheter och individer med egen kraft att forma sin framtid, har människor under lång tid tillåtits att fastna i utanförskap. Drömmande människor förpassades till årlång väntan på flyktingförläggningar, med begränsade möjligheter att läsa svenska och arbeta. När man väntar i flera år, när man inte kan språket och när man inte fått känna den delaktighet och gemenskap som arbete ger blir situationen mycket svår. I samband med traumatiska upplevelser från hemlandet ger detta en oro och psykisk press som är svår att ensam klara av. Människor har tvingats in i en tillvaro som ofta präglas av maktlöshet, tristess, apati, uppgivenhet och, till slut, sjukdom.

Historiskt har invandrare och flyktingar drabbats hårt av arbetslöshet, socialbidragsberoende och utanförskap. Under decennier har vi misslyckats att angripa orsakerna till den havererade flyktingpolitiken – en reglerad arbetsmarknad, bidrags- och skattefällor och ett institutionaliserat omhändertagande. Med förslag som att inskränka rätten till eget boende (EBO) och inskränka rätten till ny ansökan och så vidare, har politiker skjutit bredvid mål. Det är den enskilde asylsökande som har fått ta konsekvensen av kommuners och myndigheters misslyckande.

Moderaterna och alliansen tog några viktiga och ansvarsfulla steg till en mer human flyktingpolitik i och med ramöverenskommelsen med Miljöpartiet år 2011. Uppemot ett tusen somaliska familjer kan nu återförenas. Papperslösa barn kommer också få rätt till skolgång. Migrationsverkets handläggning av biträdesförordnaden kommer att utvärderas. En fjärde migrationsdomstol kommer att skapas för att förkorta handläggningstiderna. Dessutom har ramöverenskommelsen inneburit att förvarstagandeprocessen ska utvärderas.

Rätt till eget boende (EBO)

Ramöverenskommelsen visar på ansvar eftersom det är av yttersta vikt att den asylsökande inte spenderar alltför lång tid på flyktingförläggning. Det är dyrt och omänskligt att tvinga människor till flyktingförläggningar. Statistik visar att människor som bor på flyktingförläggning mår sämre än de som har eget boende. Därför är det viktigt att värna EBO. Enligt den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna har var och en som lagligen befinner sig inom en stats territorium rätt att fritt röra sig där och fritt välja sin bosättningsort. Utskottet har i sitt ställningstagande från 2009 års motion ansett att ett eget boende bland annat kan leda till

Fel! Okänt namn på

trångboddhet som framförallt är negativ för barnen. Det är dock barnen som blir förlorarna vid boende på flyktingförläggning. All erfarenhet visar att de som bor på flyktingförläggning mår sämre än de som bor i eget boende (EBO). Migrationsverkets egna siffror visar högre sjukvårdskostnader. Med detta faktum i handen är det inte svårt att konstatera att en frivillig trångboddhet trots allt är bättre än alternativet. Att ta bort rätten till eget boende vore förödande för den enskilde; därför finns all anledning att värna rätten till eget boende (EBO).

Kortare handläggningstider och automatiska positiva beslut

Regeringens intention har under många år varit att handläggningstiderna ska kortas ned till maximalt tre månader. Trots ambitionen finns det fall där handläggningstiderna är betydligt längre än så. Det visar att ambitionen inte är möjlig att uppnå om vi inte konkret ökar kraven om kortare handläggningstider med tydliga incitament. När Migrationsverket eller annan myndighet inte klarar av sitt uppdrag med att hantera ett ärende inom tre månader, och när detta inte beror på att den enskilde har försvårat asylprocessen genom att inte samarbeta med migrationsmyndigheten, bör den asylsökande erhålla ett positivt beslut.

Rätt till undervisning och skola

Alla asylsökande måste erbjudas undervisning i svenska under hela vistelsetiden, även under tiden för ett eventuellt överklagande, eftersom den som, trots flerårig vistelse i Sverige, inte kan tala svenska har försämrade möjligheter till egen försörjning och integration. Alla barn måste få möjlighet att delta i svenskundervisningen. Och alla barn måste erbjudas möjlighet att gå i vanlig skola i vanlig klass. Att barn går i så kallade asylklasser, där det ofta endast erbjuds ett begränsat antal ämnen, är inte acceptabelt i ett land som skrivit under FN:s barnkonvention. All utbildning, särskilt utbildning för barn, är en investering för framtiden oavsett i vilket land personen i slutändan bor, här eller i hemlandet. Verklig integration startar dag ett.

Polisens befogenhet vid gömda barns skolgång och sjukvård

Lika oacceptabelt är det när gömda barn av rädsla inte törs gå till skolan eller uppsöka sjukvården. Trots att FN:s barnkonvention kräver att myndigheter, domstolar med flera agerar utifrån barnens bästa har detta inte skett. Om vi erkänner så kallade gömda barns rätt till vård och skolgång, är det rimligt att se över polisens befogenheter att ingripa när dessa barn också söker sig till vård och skola. Med anledning av min tidigare motion i frågan om gömda

barns skolgång fick en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för att reglera en rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för barn och ungdomar som undanhåller sig ett avvisnings- eller utvisningsbeslut (dir. 2006:28). I uppdraget ingick att överväga om det behövs en särskild reglering av polisens arbete med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut.

Jag välkomnar regeringens förslag på ett avskaffande av den underrättelse-skyldighet som gäller för socialnämnden och styrelsen för skolan enligt utlänningsförordningen (2006:97), vilket bedöms medföra att vi kan värna fler barns och ungdomars rätt till skolgång.

Trots initiativen som tagits för att förbättra förhållandena för asylsökande behöver vi se över hur ersättningsavtalen i sjukvården påverkar den faktiska situationen för asylsökande barn.

Verkligheten visar att asylsökande barn de facto inte har samma rätt till hälso- och sjukvård som svenska barn och därför bör frågan om barns rätt till sjukvården ses över närmare. På grund av ersättningsavtalen lämnar idag sjukvården rutinmässigt ut uppgifter till Migrationsverket, uppgifter som egentligen borde lyda under sekretess enligt hälso- och sjukvårdslagen. Faktumet att det inte finns någon lagstiftning som förbjuder polisingripanden vid uppsökande av hälso- och sjukvård inverkar negativt på många barns hälsa då de inte förs uppsöka sjukvården.

Ta bort förbudet mot att arbeta

Samtliga som invandrar till Sverige borde automatiskt ha rätt att arbeta. Dagens system med ansökan om undantag från förbudet att arbeta är ineffektivt. Det leder bara till att vi via byråkrati hindrar och förbjuder människor från att arbeta, skapa sig en egen försörjning och plattform i vårt samhälle. Genom arbete främjas att man lär sig språket – det ska ses som en möjlighet, inte ett problem. Dessutom främjas inte arbetslinjen av att arbetsvilliga människor måste ansöka om undantag från förbudet mot att arbeta. Integration startar dag ett. Arbetslinjen ska omfatta även de som migrerat till Sverige. Det automatiska förbudet mot att arbeta (med möjlighet till undantag från förbudet att arbeta) måste omedelbart tas bort då det är destruktivt för såväl den enskilde som samhället. Det försvårar integrationen och leder fel – det leder åt ett helt annat håll än grundtanken med arbetslinjen.

Ge människor möjlighet att försörja sig och starta nya liv

FN:s tidigare generalsekreterare Kofi Annan har tidigare sagt: ”Alla som är angelägna om mänsklig värdighet borde motarbeta tendensen att invandrare görs till syndabockar för sociala problem. De flesta invandrare är strävsamma, modiga och beslutsamma. De vill inte åka snålskjuts. De vill ha en rimlig möjlighet för sig och sina familjer.”

Fel! Okänt namn på

Med en human flyktingpolitik och en human integrationspolitik som börjar dag ett kommer vi en bra bit på vägen mot ett bättre och mer öppet samhälle där alla människor ses som resurser, förmågor och tillgångar.

Stockholm den 27 september 2012

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)